غفلت از تکریم سالمندان

گروه اجتماعی

ادامه از صفحه اول

افق ایده‌آلی که ما باید برای آن تلاش کنیم تربیت نسل جوان به شیوه‌ای است که به‌ارزش‌هایی فراتر از ارزش‌های مادی فکر کنند و انسانیت را نیز در تصمیم‌گیری‌های‌شان مدنظر داشته باشند.»

دلیری بیان می‌کند: «هم‌اکنون باید باور کنیم که سالمندان هم بخشی از اقشار آسیب‌پذیر جامعه هستند که بی‌توجهی و نداشتن رابطه با آن‌ها می‌تواند جهانی غیرانسانی و بی‌رحم را پدیدار کند که به‌تدریج ارزش‌های معنوی در آن ضعیف می‌شود و این خطر همه نسل‌ها را تهدید می‌کند. بنابراین باید تلاش کنیم به سالمندان اگرچه ارزش مادی ندارند، اما بخشی از حیات ما هستند احترام بگذاریم؛ تکریم سالمندان یک سرمایه انسانی و اجتماعی است که اگر از دست بدهیم آینده‌ای مخوف و پر از بیم و مشکلات خواهیم داشت. بیاییم در روابط بین فردی حرمت‌شان را حفظ کنیم، احوال‌شان را جویا شویم، حمایت‌های عاطفی خود را از آنان دریغ نکنیم و باور کنیم بسیاری از پیران دوروبرمان نیازی به پول ندارند، اما نیازمند توجه و احترام ما هستند. اگر امروز پیران خود را تکریم کنیم، فردا همین رفتار را با ما خواهند کرد. البته عکس آن هم صادق است. پس تلاش کنیم عزت‌نفس سالمندان حفظ شود.»

تکریم سالمندان، سرمایه‌ای انسانی و اجتماعی

حسام‌الدین علامه، پژوهشگر حوزه سالمندی نیز معتقد است: برخلاف بسیاری از تصورات ناسنجیده که سالمند را سربار جامعه می‌پندارند، آنان «سرمایه اجتماعی» هستند. او در این زمینه توضیح می‌دهد: «سالمندی یک مرحله از زندگی است. نکات مثبت فراوانی هم دارد. این سالمند سال‌های سال در خدمت تولید جامعه بوده و در فرصت پنجره جمعیتی برای اقتصاد عامل مولد و عامل تولید بوده است. به عبارتی هرآن چه که خود ذخیره کرده است را دارد مصرف می‌کند. کاشته است که الان دارد برداشت می‌کند. این بخشی از زندگی است. جامعه نسبت به فرد سالمند این دین را دارد که شرایط بهینه و مناسب را برای این مرحله از زندگی او فراهم کرده و به او احترام بگذارد. ضمن اینکه سالمند واجد تجارب بسیار ارزشمندی است که هم در حوزه کاربردی، هم در حوزه دانشی قابل استفاده است. در مسائل اجتماعی و فرهنگی، سالمند یک سرمایه ارزشمند بوده و به‌عنوان یک سرمایه فرهنگی اجتماعی هم موردتوجه است. ازاین‌رو این حرف که سالمند، سرباراست، امری کاملا اشتباه است. چنین مسئله‌ای وجود ندارد. ضمن این‌که در ظرف پنجره جمعیتی می‌گویند، سود دوم جمعیتی و این به خاطر همین است که سالمندی که در مرحله سود اول سن فعالیت داشته، تولیدمی‌کرده، سودایجادمی‌کرده‌وازنظر اقتصادی به کشور کمک می‌کرده، وقتی وارد سن سالمندی می‌شود، مدیریت سرمایه را بلد است. او تجارب اقتصادی دارد، وسرمایه خودش را سرمایه‌گذاری می‌کند تا جوانان ونیروی فعال کاربتوانند از سرمایه فرد سالمند استفاده کنند. بنابراین سالمند در دوران سالمندی هم می‌تواند در بحث‌های اقتصادی و تجاری مؤثر باشد. علاوه بر آن بحث‌های اجتماعی و فرهنگی است که وجود یک سالمند نعمت بسیار مبارکی برای جامعه است.»

این پژوهشگر خاطرنشان می‌کند: «باید بخش‌ها یا قسمت‌هایی که در دستگاه‌های مختلف در حوزه سالمندی فعال هستند و یا این نیاز وجود دارد که در دستگاهی فعال بشوند، تحت نظارت یک ساختار هم‌عرض به نام دبیرخانه شورای ملی سالمندی بدون این که نیاز به یک ساختار بوروکراتیک و اداری جدید باشد، با هم هماهنگ شده و مورد توجه و اهتمام قرار بگیرند. و این‌ها از طریق و با کمک و حمایت دبیرخانه شورای ملی سالمندی در این بخش که طبیعتا شاید یک دستگاه بزرگ و یک وزارتخانه بزرگ جزء اولویت‌های برنامه‌ای و بودجه‌ای آن نباشد، بتوانند نقش خود را ایفا بکنند. یکی از موضوعات مورد توجه هم می‌تواند همین بحث تکریم سالمندی و فرهنگ‌سازی ارتقای منزلت سالمندی باشد. ما که سازمان ملی سالمندی نداریم. امر فرهنگ و امر تکریم منزلت هم یک امر چندوجهی، بین دستگاهی و بین بخشی است متولی مشخص ندارد. بنابراین باید ساختاری پویا و منعطف به وجود بیاید و یا کمک بکند به این که دستگاه‌های فرهنگی ما و دستگاه‌های نهادهای عمومی مثل شهرداری‌ها و صندوق‌های بازنشستگی، بیایند و برنامه‌های منسجم و حساب شده درازمدت، میان مدت و کوتاه مدتی برای ارتقای تکریم و منزلت سالمندی و همین‌طور فرهنگ‌سازی برای این کار تدوین بکنند تا بتوانیم مثلا در دوران مهدکودک، ارتباط بین پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها را با نوه‌ها فراهم بکنیم. در دوران مدرسه، متون آموزشی و مهارت‌های ارتباطی با سالمند را آموزش بدهیم. و در مهارت‌های زندگی که یک زن و شوهر آموزش داده می‌شود، این مسئله ذکر شود. به عبارتی این امر یک امر فرا دستگاهی است که احتیاج به برنامه‌ریزی دارد. بودجه راهبری امور سالمندی به دبیرخانه شورای ملی سالمندی از طرف سازمان برنامه و بودجه اختصاص پیدا بکند تا بشود این موارد را هدایت و راهبری کرد و برنامه منسجمی برای آن طراحی کرد.»

راه‌هایی برای تکریم موسپیدان

روناک فرجی نیز در قامت صاحب‌نظر در حوزه سالمندی عنوان می‌کند: «چالش بزرگ قرن بیستم «زنده ماندن» بود، درحالی که در قرن حاضر چالش اصلی «بهبود کیفیت زندگی» در سه حیطه مهمِ جسمی، روانی و اجتماعی است. براساس برآورد سازمان جهانی بهداشت تا سال ۲۰۳۰ جمعیت سالمندان در جهان به ۱۶ درصد و در ایران به ۱۷/۵ درصد خواهد رسید و تا سال ۲۰۵۰ تعداد سالمندان در جهان به ۲ میلیارد نفر خواهد رسید. به عبارتی هرسال حدود ۵٫۲ درصد به جمعیت پیر جهان افزوده می‌شود و با توجه به افزایش شمار سالمندان، لزوم توجه به کیفیت زندگی آن‌ها بیش از پیش اهمیت پیدا می‌کند. دوره سالمندی آخرین دوره حیات آدمی است و با گذشتن سن انسان از ۶۰ سالگی آغاز می‌شود. سالمندی سبب بروز تغییراتی در انسان از جمله تغییر در توانایی جسمی، روحی و ادراکی شده و روابط اجتماعی یک انسان را در طول زمان نمایان می‌کند. سالمندان به موازات افزایش سن، دچار تحولات جسمی و روانی متعددی می‌شوند که معمولا کاملا متفاوت با احوالات دوران جوانی و میانسالی‌شان است. هدف از زندگی سالمندان فقط داشتن عمر طولانی و زنده بودن نیست، بلکه نوع و کیفیت زندگی و تکریم آن‌ها نیز مهم است. از این رو بالا بردن کیفیت زندگی سالمندان در ابتدا نیازمند داشتن اطلاعات جامع در مورد کیفیت زندگی آن‌ها است.»

این صاحب‌نظر در ادامه می‌گوید: «در سال‌های پایانی زندگی، مفهوم کرامت، به یک مفهوم ذهنی تبدیل می‌شود و به احساس شایستگی مربوط و تحت تأثیر موقعیت‌ها یا اعمال دیگران قرار می‌گیرد. به‌طورکلی مفهوم کرامت به دو شکل تعریف می‌شود: شکل نخست کرامتی است که به هرفرد به ارث می‌رسد و تحت عنوان «حس شخصی» وجود دارد و در هیچ شرایطی از بین نمی‌رود، شکل دوم کرامتی است که مربوط به سالمندی یا بیماری است که با تضعیف و یا تهدید جنبه‌های فردی و اجتماعی به‌وجود می‌آید که می‌تواند کرامت فرد را تحت تأثیر قرار دهد. مقصود از اخلاق در قبال سالمندان، فقط این نیست که در اتوبوس یا مترو جای خود را به آن‌ها بدهیم، مهم‌تر از این‌ها احترام عمیق و آشکار به کرامت انسانی و چگونگی زیست آن‌ها به‌عنوان سالمند مطرح است.»

گاه افراد برای صحبت‌های سالمندان ارزش قائل نیستند!

فرجی با اشاره به عوامل ارتقادهنده احساس کرامت در سالمندان می‌گوید: «احترام، برقراری ارتباط مناسب، رعایت حریم خصوصی و رازداری، حفظ استقلال و ارائه مطلوب، مکان و سرپناه مناسب، خدمات اجتماعی و بهداشتی و خدماتی از این دست، از جمله عوامل ارتقادهنده احساس کرامت در سالمندان است. از طرف دیگر عوامل تهدیدکننده کرامت در سالمندان شامل بی‌احترامی به آنان و برقراری ارتباط نامطلوب، نادیده گرفتن نیازهایشان به استقلال و تصمیم‌گیری، سپردن آن‌ها به خانه سالمندان و دور کردن‌شان از محیط خانه و خانواده و ارائه نامناسب خدمات، نداشتن حریم خصوصی، ناتوانی در انجام فعالیت‌های روزمره، بازنشستگی و وابستگی اقتصادی می‌شود. متأسفانه گاه افراد در هم صحبتی و همراهی با سالمندان کلامشان را حفظ نمی‌کنند و برای صحبت‌هایشان ارزش قائل نیستند و این موضوع سالمندان را دچار انزوا، احساس طردشدگی و جدی گرفته نشدن می‌کند. گاه شاهد فریاد کشیدن بر سر پدر یا مادر سالخورده در اثر غفلت از انجام کاری یا دعوا بر سر تصاحب اموال والدین هستیم. لحظه‌شماری برخی فرزندان هنگامی که به اجبار نگهداری پدر و مادر سالخورده خود را برعهده گرفته و با اندک تأخیر فرزند دیگر برای بردن مادر از خانه‌اش بی‌تاب می‌شوند، یا پیرزن سالخورده‌ای که در خانه دخترش به اجبار ساکن شده اما ثمره زندگی او حالا از نشان دادن مادر در مهمانی دوستانه خود طفره می‌رود و آن را کسرشأن خود می‌داند از دیگر موارد مشابه هستند.»

فرجی بیان می‌کند: «براساس گزارش سازمان بهزیستی کشور، خشونت روانی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین خشونت‌های رایج علیه سالمندان شامل مصادیقی همچون بی‌احترامی لفظی مداوم، اذیت و آزار، تهدیدهای متداول مانند دوست نداشتن سالمند، مورد پسند نبودن، دشنام دادن، تمسخر و استهزاء سالمند در جمع، ممنوعیت برقراری ارتباط با دیگران، بی‌توجهی نسبت به نیازهای جسمانی، اجتماعی و روانی سالمند است که سلامت روانی آن‌ها را به مخاطره می‌اندازد و موجب بروز احساساتی همچون، بی‌میلی به زندگی، سرزنش خود، نداشتن اعتماد به نفس و نگرش مثبت، احساس یأس، ناامیدی و درماندگی، ترس از مردم، اضطراب، احساس گناه، احساس حقارت، احساس عدم شایستگی و خوددارزشمندی و نهایتا کناره‌گیری سالمندان می‌شود. از سوی دیگر نقض کرامت فردی به اختلال در کیفیت زندگی منجر می‌شود، بنابراین بسیار لازم است که بیش از پیش به سالمندان توجه و محبت ابراز کنیم تا احساس سربار یا اضافی بودن نکنند. باید زمانی را به آن‌ها علیرغم مشغله زیاد و یا خستگی اختصاص داد و همچنین در تصمیمات مهم زندگی با آن‌ها مشورت کنیم و در صورت لزوم از تجارب مفید شان بهره ببریم.»

امروزه سالمندی در کشورهای غربی یک رویداد مثبت در زندگی به‌شمار می‌آید که باید با سلامتی، امنیت و مشارکت اجتماعی فرد سالمند همراه باشد. از این رو سازمان جهانی بهداشت افزایش مشارکت اجتماعی سالمندان را به‌عنوان راهکاری مؤثر در مقابل نگرانی جوامع از پدیده سالمندی پیشنهاد کرده است. مشارکت اجتماعی فرآیند مداخله آگاهانه، داوطلبانه و گروهی افراد با توجه به علایق‌شان در فعالیت‌های اجتماعی است. اگر سالمندان در روابط اجتماعی‌شان با خانواده، دوستان، بستگان و همکاران حمایت دریافت کنند و بدانند هم صحبتی دارند، بسیار در حفظ سلامتی‌شان مؤثر است و طبق نظر پزشکان علایم آلزایمر را دیرتر از افراد منزوی و گوشه‌گیر از خود نشان می‌دهند. بهترین راه حفظ بهداشت روانی و اجتناب از افسردگی که مشخصه سنین بالا است، ادامه فعالیت‌های اجتماعی است، انزوای اجتماعی و به فکر فرو رفتن، محتمل‌ترین راه ایجاد افسردگی و زوال عقل است. بنابراین هرنوع فعالیت اجتماعی که منجر به فعالیت و گفت‌وگو با افراد باشد اعم از پیاده‌روی، خرید، ورزش دسته جمعی، مهمانی، پیک‌نیک و مسافرت می‌تواند فعالیت اجتماعی سالمند را در موقعیتی خوب و نسبت رضایت‌مندی سالمندان را ارتقا بدهد.

> **سهند دلیری، جامعه شناس: هم‌اکنون باید باور کنیم که سالمندان هم بخشی از اقشار آسیب‌پذیر جامعه هستند که بی‌توجهی و نداشتن رابطه با آن‌ها می‌تواند جهانی غیرانسانی و بی‌رحم را پدیدار کند**
>
> **حسام‌الدین علامه، پژوهشگر حوزه سالمندی: برخلاف بسیاری از تصورات ناسنجیده، سالمند سربار نیست. جامعه نسبت به فرد سالمند این دین را دارد که شرایط بهینه را برای این مرحله از زندگی او فراهم کرده و به او احترام بگذارد**
>
> **روناک فرجی، صاحب‌نظر در حوزه سالمندی: بیش از پیش به سالمندان توجه و محبت ابراز کنیم تا احساس سربار یا اضافی بودن نکنند. باید زمانی را به آن‌ها علیرغم مشغله زیاد اختصاص داد و در تصمیمات مهم زندگی با آن‌ها مشورت کرد**

سالمندان بیش از هر دوره‌ای احساس سربار بودن و ناتوانی می‌کنند

روناک فرجی در بخش دیگری از اظهاراتش با بیان اینکه معمولا با افزایش سن و افزایش مشکلات جسمی و روانی، دستیابی به درجات بالاتری از رضایت از زندگی نیز دشوار می‌شود، می‌گوید: «در این بین نحوه زندگی سالمندان نقش مهمی در رضایتمندی آن‌ها ایفا می‌کند. به نظر می‌رسد عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، وضعیت رضایت از زندگی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند. در تحقیقات محققین این حوزه، میانگین نمره رضایت از زندگی در گروه سالمندان ساکن منازل به‌طور معناداری بیشتر از گروه سالمندان مقیم خانه سالمندان است. شوربختانه این روزها فرزندان به دلیل شرایط سخت اقتصادی و نداشتن فضا و توان مناسب برای نگهداری والدین خود در دوران سالمندی، آن‌ها را یا در خانه‌هایشان با یک پرستار تنها می‌گذارند و یا آن‌ها را به خانه سالمندان می‌فرستند. رنج نادیده گرفته شدن و تنهایی برای بسیاری از سالمندان درد جانکاهی است و این حس را در آن‌ها تقویت می‌کند که ناتوان و طرد شده‌اند. بسیاری از سالمندان این رنج را تجربه می‌کنند چراکه به دنبال بازنشستگی، ترک منزل توسط فرزندان، فوت یکی از زوجین و ابتلا به برخی بیماری‌های جسمی و روانی علی‌رغم میل باطنی‌شان دامنه ارتباطشان با افراد و جامعه کمتر می‌شود و آن‌ها بیش از هر دوره‌ای احساس سربار، تنهایی و ناتوانی می‌کنند.»

به عنوان سخن پایانی، باید در نظر گرفت حفظ کرامت و احترام به سالمندان، به عوامل و شرایط مختلفی بستگی دارد و تنها به برخی رفتارهای روزمره و کلیشه‌ای که در جوامع مختلف بسیار مرسوم است، خلاصه نمی‌شود....

پیش‌بینی دقیق‌تر آلودگی هوا در انتظار سیاهه انتشار

هم‌زمان با تداوم روزهای آلوده در کلان شهرها و افزایش هشدارهای هواشناسی درباره پایش جو، مدیریت آلودگی هوا نیاز مند داده‌های دقیق‌تر از منابع انتشار آلاینده‌های هواست. در حالی که سیاهه انتشار آلودگی هوا حالا در دست به روزرسانی است، رئیس سازمان هواشناسی کشور گفت که با به روزرسانی سیاهه انتشار امکان پیش‌بینی دقیق‌تر غلظت آلاینده‌ها فراهم می‌شود.

به گزارش ایسنا، در شرایطی که سازمان هواشناسی کشور نسبت به تشدید آلودگی هوا در شرایط پایداری جو هشدار می‌دهد، تکمیل «سیاهه انتشار» به‌عنوان مبنای اصلی شناسایی منابع آلاینده و ورودی مدل‌های پیش‌بینی غلظت آلاینده‌ها، به یکی از گلوگاه‌های اصلی مدیریت کیفیت هوا تبدیل شده است؛ سیاهه‌ای که تدوین و به‌روزرسانی آن با مشارکت دستگاه‌های مختلف اجرایی در جریان است و برای پیش‌برد نیاز به جمع‌بندی تمام داده‌ها دارد.

با این وجود تا چهاردهمین کارگروه ملی کاهش آلودگی هوا در دولت چهاردهم، داده‌ای از سوی برخی دستگاه‌ها در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار نگرفته بود، به طوری که به گفته احمد طاهری-رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست-تاسوم دی ماه یکی از جدی‌ترین چالش‌ها در این حوزه مربوط به وزارت صمت بود چون تقریبا از هیچ واحد صنعتی در کشور، داده‌ای از طریق این وزارتخانه به سازمان محیط زیست ارائه نشده بود تا امکان محاسبه انتشار فراهم شود. با این وجود در شرایطی که روزهای ناسالم در کلان شهرها روند افزایشی دارد، به‌روزرسانی سیاهه انتشار برای مدیریت این شرایط ضروری به نظر می‌رسد. پیش‌بینی غلظت آلاینده‌های هوا از سوی سازمان هواشناسی کشور تنها یکی از زاده‌های مدیریت آلودگی هواست که به داده‌های به‌روز سیاهه انتشار نیازمند است. سحر تاجبخش در گفت‌وگو با ایسنا درباره ظرفیت سازمان هواشناسی کشور برای پیش‌بینی غلظت آلاینده‌های هوا گفت: سازمان هواشناسی مکلف است که پیش‌بینی غلظت آلاینده‌ها را نیز صادر کند. بر همین اساس مدل‌های پیش‌بینی غلظت آلاینده‌ها از چند سال گذشته در سازمان هواشناسی آماده شده اما اجرای دقیق آن‌ها نیازمند داده ورودی با عنوان «سیاهه انتشار» است که باید از سوی سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به‌روزرسانی شود. سیاهه‌های موجود مربوط به سال‌های گذشته است و باید به‌روزرسانی شود.

وی با بیان اینکه از طریق این مدل‌ها امکان بررسی شرایط به تفکیک و در محدوده شهر یا در مقیاس کوچک‌تر در اتوبان‌ها نیز وجود دارد، گفت: داده‌های قبلی را در دست داریم بنابراین این مدل در سازمان هواشناسی کشور با داده‌های قدیمی‌تر انجام می‌شود. ازآنجایی که داده‌های سیاهه به‌روز نیست، به نظر می‌رسد خروجی نمایانگر شرایط سال‌های گذشته است.

تاجبخش تأکید کرد: با به‌روزرسانی سیاهه انتشار و به‌روزرسانی سامانه‌ها امکان پیش‌بینی دقیق‌تر غلظت آلاینده‌ها فراهم می‌شود.

وی با تشریح نقش سازمان هواشناسی در مدیریت آلودگی هوا و بایان اینکه بر اساس قانون هوای پاک، سازمان هواشناسی مکلف به پیش‌بینی شرایط پایداری جو است، گفت: سازمان هواشناسی موظف به اعلام زودهنگام شرایط پایداری جو به وزارت بهداشت است چراکه ماندگاری آلاینده‌های هوا به‌طور مستقیم به پایداری شرایط جوی وابسته است. با این وجود سنجش کیفیت هوا بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست است.

رئیس سازمان هواشناسی ادامه داد: براساس تکالیف قانونی، سازمان هواشناسی موظف است چند روز پیش از وقوع شرایط پایدار جوی، این موضوع را به وزارت بهداشت اعلام کند تا تمهیدات لازم در این زمینه اتخاذ شود. تاجبخش در پایان با اشاره به فرآیند تصمیم‌گیری در شرایط اضطرار آلودگی هوا گفت: پس از بررسی شرایط، کمیته اضطرار آلودگی هوا به تشخیص وزارت بهداشت تشکیل می‌شود و تصمیم‌گیری درباره اقدامات اجرایی از جمله محدودیت‌ها یا تعطیلی‌ها، در نهایت بر عهده استانداری‌هاست.

غذای گران، دورریز گسترده

دکتر احمد اسماعیل‌زاده، مدیرکل دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت در گفت‌وگو با ایسنا، درباره ضرورت مدیریت مصرف مواد غذایی و کاهش ضایعات مواد غذایی، گفت: ضایعات و دور ریختن مواد غذایی از معضلات اساسی حوزه غذا و تغذیه محسوب می‌شود و وزارت بهداشت بارها بر این موضوع تأکید کرده است. متأسفانه، بیش از ۳۰ درصد غذای تولیدی در کشور در مراحل مختلف کاشت، داشت، برداشت، نقل و انتقال و مصرف هدر می‌رود.

او درباره معضل و چالش هدر رفت غذا تصریح کرد: اگرچه هدررفت غذا یک مشکل جهانی است و در بسیاری از نقاط دنیا وجود دارد اما آمار و ارقام آن در کشور ما قابل توجه است. متأسفانه، میزان هدررفت برخی اقلام غذایی به‌ویژه میوه‌ها و سبزی‌ها از ۴۰ درصد تجاوز می‌کند.

مدیرکل دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت با بیان اینکه سیاست واحدی برای کاهش ضایعات غذایی نداریم، افزود: متأسفانه، هیچ سیاست منسجمی در حوزه کاهش ضایعات در مراحل داشت، برداشت، کنترل و مصرف وجود ندارد؛ به همین دلیل، منابع زیادی را از این طریق از دست می‌دهیم. وزارت بهداشت، متولی آموزش مردم در زمینه کاهش ضایعات و دور ریز غذا در سطح مصرف است.

اسماعیل‌زاده درباره هدررفت مواد غذایی در دانشگاه‌ها گفت: اخباری در رسانه‌های کشور مبنی بر هدررفت مواد غذایی منتشر شد. بنابر اعلام معاون دانشگاه تهران، حدود ۳۰۰ میلیون تومان در هر روز دور ریز غذا دارند. این مشکل به دانشگاه تهران محدود نمی‌شود و در اغلب مراکزی مانند ادارات، رستوران‌ها، خوابگاه‌ها، زندان‌ها و سربازخانه‌ها که غذا به صورت جمعی ارائه می‌شود، میزان دور ریز غذا بسیار بالا است. وزارت بهداشت از مسئولان این مجموعه‌ها می‌خواهد با راهکارهای مختلف در جهت کاهش ضایعات غذایی گام بردارند.

او بابیان اینکه راهکارهای متعددی برای کاهش ضایعات غذایی وجود دارد، تصریح کرد: کاهش ضایعات مواد غذایی نه تنها به یک مجموعه کمک می‌کند، بلکه به نفع کشور نیز محسوب می‌شود. دفتر بهبود تغذیه به منظور کاهش دور ریز مواد غذایی به مجموعه‌هایی که غذا به صورت جمعی ارائه می‌دهند، توصیه می‌کند در جهت حفظ کیفیت غذای تولیدی گام بردارند. این مجموعه‌ها می‌بایست مجهز به آشپزخانه‌های به‌روز باشند و از روش‌های سنتی دست بردارند. در وهله نخست، هزینه‌های تجهیزات آشپزخانه که نیاز به دخالت کمتر دست دارند، گران هستند اما در درازمدت سبب حفظ ذخایر مالی می‌شود. کیفیت پایین غذا، یکی از دلایل عمده دور ریز غذا در مراکز ارائه غذا به صورت جمعی محسوب می‌شود.

مدیرکل دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت با بیان اینکه ارائه غذا نیم‌پرس، یک راهکار مؤثر برای کنترل دور ریز غذا است، گفت: خوشبختانه، این راهکار در برخی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور ارزیابی شده؛ ارائه نیم‌پرس در کنار پرس کامل، می‌تواند دور ریز غذا را کاهش دهد. این اقدام به‌ویژه در خوابگاه‌ها که غذا با فروش ژتون ارائه می‌شود بسیار مؤثر است؛ حتی در مراحل اولیه می‌توان نیم‌پرس را رایگان ارائه کرد تا فرهنگ‌سازی شود و بعد هزینه غذا دریافت شود.

وی درباره ضرورت کاهش چربی و نمک در پخت و پز گفت: میزان استفاده از چربی و نمک در آشپزخانه‌هایی که غذا را به صورت سنتی آماده می‌کنند، بسیار زیاد است. چنین شرایطی نه تنها به سلامت مصرف‌کنندگان آن غذا آسیب می‌زند، بلکه سبب هدررفت منابع آن مجموعه به طور مثال یک دانشگاه می‌شود. این در حالی است که می‌توان غذا را سالم‌تر و با هزینه کمتر تولید کرد.

میز خبر

تکلیف نامشخص «فوق‌العاده خاص معلمان» در بودجه ۱۴۰۵

سخنگوی وزارت آموزش و پرورش ضمن اعلام کاهش بدهی آموزش و پرورش به ۲۵ همت به لایحه بودجه سال آتی این وزارتخانه اشاره کرد و گفت: در بودجه ۱۴۰۵ مواردی از جمله «فوق العاده خاص» لحاظ شده اما بستگی به سیاست دولت در این خصوص دارد. در لایحه قبلی که در مجلس رد و به دولت برگشت داده شد، میانگین افزایش ۳۰ درصد بود، حالا باید دید در لایحه جدید اصلاحی، وضعیت چگونه است که در تلاش برای افزایش آن هستیم. علی فرهادی در گفت‌وگو با ایسنا، در خصوص لایحه بودجه این وزارتخانه در سال ۱۴۰۵ گفت: لایحه مورد نیاز را تقدیم دولت کرده‌ایم؛ هنوز بودجه قطعی نشده و باید در مجلس و شورای نگهبان تأیید و مصوب شود اما آموزش و پرورش در تکاپو و تلاش است تا حداکثر منابع را به سمت خود بیاورد. وی با بیان اینکه محدودیت‌هایی در منابع دولت داریم اما جدای از این امر، نیازهایمان را براساس اداره آموزش و پرورش تقدیم دولت کرده‌ایم، افزود: در حوزه سرانه، مدارس شبانه‌روزی، عادی، خارج از کشور، معاونت پرورشی، سازمان نوسازی مدارس، معاونت تربیت بدنی و سلامت، حوزه آموزش معلمان و... لایحه را تقدیم دولت کردیم که لایحه‌ای کامل است. سخنگوی وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه سال گذشته سال خوبی در بحث بودجه داشتیم، ادامه داد: نسبت افزایش بودجه سال گذشته نسبت به سال ۱۴۰۳، ۶۷/۵ درصد بود. امیدوارم امسال هم اعتبار خوبی رقم بخورد ولی آنچه در دولت بحث می‌شود، میانگین افزایش بودجه کشور است که امیدواریم بیشترین سهم را بتوانیم به سمت خودمان بیاوریم. وی با بیان اینکه حدود ۹۵ درصد بودجه وزارتخانه، پرسنلی است اما با توجه به افزایش حقوقی که دولت برای همه کارکنان مصوب می‌کند به تبع ما هم تابع مقررات هستیم، اظهار کرد: در بودجه موارد ی از جمله «فوق العاده خاص» لحاظ کردیم اما بستگی به سیاستگذاری‌های دولت دارد که برای همه دستگاه چگونه این مورد پیش بینی شده است. در لایحه قبلی که در مجلس رد و به دولت برگشت داده شد، میانگین افزایش ۳۰ درصد بود که حالا باید دید این لایحه جدیدی که دولت مجددا اصلاح و به مجلس می‌فرستد، چگونه است که در تلاش برای افزایش آن هستیم. وی با بیان اینکه وزارت آموزش و پرورش در یکی دو سال اخیر بدهی نداشته و کسری ایجاد نشده است، افزود: آنچه ما را اذیت کرده، بدهی سال‌های گذشته بوده که از قبل جمع و مقدار زیادی از آن پرداخت شده، به‌عنوان مثال در اوایل سال ۱۴۰۳ بدهی وزارتخانه بیش از ۷۳ هزار میلیارد تومان بود اما الان این بدهی تقریبا به حدود ۲۵ هزار میلیارد تومان کاهش یافته که نشان می‌دهد در دو سال گذشته تقریبا ایجاد بدهی نداشتیم اما متأسفانه چون از قبل کسری داشتیم، آن را تأمین می‌کنیم که برای جبران آن هر بار سعی می‌کنیم از دولت پول بگیریم.

۳۶ درصد زنان سرپرست خانوار «مطلقه» هستند

مدیرکل دفتر امور زنان و خانواده سازمان بهزیستی کشور با تشریح برنامه‌های مرتبط با حمایت از زنان سرپرست خانوار گفت: خانواده‌های دارای فرزند چندقلو تا دهک هفتم و تا پایان ۶ سالگی فرزندان، تحت پوشش مستمری قرار دارند و هیچ پشت نوبتی در این بخش وجود ندارد.

نشست دفتر امور زنان و خانواده معاونت سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور با حضور سید جواد حسینی، رئیس سازمان بهزیستی برگزار شد؛ نشستی که در آن آخرین وضعیت برنامه‌های حمایتی، بودجه‌ای و تحولی ویژه زنان سرپرست خانوار و خانواده‌های دارای فرزند چندقلو تشریح شد.

در این نشست، مریم خاک‌رنگین، مدیرکل دفتر امور زنان و خانواده معاونت سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی گفت: نظرات استان‌ها پیش از ابلاغ برنامه‌ها دریافت می‌شود و برنامه‌ها به صورت مشارکتی و با لحاظ شرایط اجرایی استان‌ها نهایی می‌شوند. وی افزود: بودجه این دفتر از ۲۵۳ میلیارد تومان در سال گذشته به ۴۰۸ میلیارد تومان در سال جاری افزایش یافته و دو ردیف برنامه‌ای جدید، از جمله برنامه «مراقب همراه» به آن افزوده شده است.

خاک‌رنگین گفت: ۲۸۴ هزار زن سرپرست خانوار، ۴۳ هزار خانواده دارای فرزند چندقلو و در مجموع حدود ۸۰۰ هزار نفر از زنان سرپرست خانوار، فرزندان آنان و خانواده‌های چندقلو تحت پوشش سازمان بهزیستی هستند. در این جلسه برنامه‌های گروه تحکیم خانواده این گونه شرح داده شد: از میان زنان سرپرست خانوار، ۳۶ درصد مطلقه، ۲۶ درصد همسر فوت شده و ۲۰ درصد دارای همسر از کارافتاده، زندانی، معتاد یا متواری هستند. همچنین ۷۰ درصد این زنان در مناطق شهری و ۳۰ درصد در مناطق روستایی زندگی می‌کنند و ۴۴ درصد آنان در بازه سنی ۳۳ تا ۵۰ سال قرار دارند. تعداد پرونده‌های فعال این گروه به ۱۲۴ هزار و ۵۰۰ پرونده می‌رسد. وی سطح سواد این زنان را پایین توصیف کرد و گفت: ۳۰ درصد بی‌سواد، ۴۹ درصد زیر دیپلم، یک درصد فوق دیپلم و دو درصد دارای مدرک لیسانس هستند. همچنین ۲۵۹ هزار فرزند از این خانوارها مستمری دریافت می‌کنند و ۴۲ درصد زنان سرپرست خانوار، زن تنها هستند. ۲ هزار و ۸۲۳ خانوار دارای فرزند سه قلو تا پنج قلو، ۴۰ هزار و ۵۸۱ خانوار دارای فرزند دو قلو تحت پوشش هستند. خانواده‌های دو قلو تا دهک پنجم و خانواده‌های سه قلو و بالاتر تا دهک هفتم و تا پایان ۶ سالگی فرزندان مستمری دریافت می‌کنند. میزان پرداخت ماهانه بین ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان تا ۴ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان است. در حوزه زنان سرپرست خانوار و چندقلوها هیچ پشت نوبتی وجود ندارد و ماهانه به طور میانگین هزار نفر برای پذیرش به بهزیستی استان‌ها مراجعه می‌کنند که همگی پذیرش می‌شوند. همچنین مدیرکل دفتر امور زنان و خانواده از اجرای طرح کمک هزینه تغذیه زنان باردار و شیرده خبر داد و گفت: اعتبار این طرح در سال جاری ۱۲ میلیارد تومان بوده و اولویت با زنان باردار و دارای فرزند زیر دو سال دچار سوءتغذیه است. سرانه ماهانه هر خانواده یک میلیون تومان و سالانه ۱۲ میلیون تومان پرداخت می‌شود. وی افزود: در همکاری با صندوق جمعیت سازمان ملل متحد، دو میلیارد تومان اعتبار برای چهار استان جذب شده و ۵۱۴ خانوار از کمک هزینه دوران بارداری بهره‌مند می‌شوند. همچنین ۱۰ میلیارد تومان برای حمایت تغذیه‌ای از فرزندان چندقلوی زیر دو سال دارای سوءتغذیه اختصاص یافته است. خاک‌رنگین بیان کرد: در قالب طرح مراقب همراه، برای خانواده‌های سه قلو و بالاتر در دهک‌های پایین خدمات مراقبتی اجرایی می‌شود. طرحی که تاکنون ۸۰۰ خانوار را پوشش داده و هدف آن جلوگیری از بیکاری والدین به دلیل مراقبت از فرزندان است. خاک‌رنگین گفت: کمک هزینه نگهداری کودکان زنان سرپرست خانوار که ابتدا فقط برای فرزندان یتیم بود، اکنون تمام کودکان زیر ۱۸ سال را دربرمی‌گیرد. اعتبار این بخش ۱۸۷ میلیارد تومان است و ۱۳۰ هزار کودک تحت پوشش قرار دارند. پرداخت ماهانه ۶ میلیون تومان برای حدود ۳۰ هزار نفر با اولویت کودک بازمانده از تحصیل، کودک بیمار و خانواده‌های دارای همسر زندانی انجام می‌شود. برای پوشش کامل این طرح، ۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است. وی همچنین به معافیت سربازی برای یکی از فرزندان پسر خانواده‌های زن سرپرست خانوار اشاره کرد و گفت: سالانه ۸۰۰ تا ۱ هزار نفر از این معافیت بهره‌مند می‌شوند. در بخش تأمین لوازم ضروری خانوارها از جمله یخچال، تلویزیون و فرش، ۲۹۰ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار پیش‌بینی شده که تاکنون ۷۵ درصد آن به استان‌ها اختصاص یافته است. در حوزه کولر برای مناطق گرمسیر با همراهی خیران ۱۷ میلیارد تومان جمع‌آوری کردیم. خاک‌رنگین از اجرای طرح توان‌افزایی اجتماعی زنان با رویکرد نشاط اجتماعی خبر داد و گفت: این طرح با اعتبار ۱۶ میلیارد تومان در ۲۰۰ مرکز منتخب اجرا می‌شود. همچنین با مشارکت معاونت زنان وزارت ورزش و جوانان، هشت برنامه ویژه زنان سرپرست خانوار و